

Študentská vedecká aktivita

Význam konceptu trvalo udržateľného rozvoja v súčasnom ekonomickom prostredí

Daniela Pecníková

Sekcia: Spoločenské vedy

Konzultant: Ing. Mariana Považanová, PhD.

Banská Bystrica
2017

Obsah

ÚVOD	3
1. TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ	4
1.1 Charakteristika a definovanie trvalo udržateľného rozvoja.....	4
1.2 Agenda 21 a jej význam.....	5
1.3 Stratégie prepojené s Agendou 21	7
1.3.1 Agenda 2020	7
1.3.2 Agenda 2030	8
1.4 Národná stratégia Slovenskej republiky pre trvalo udržateľný rozvoj.....	9
1.4.1 Environmentálna sféra	9
2. IMPLEMENTÁCIA CIEĽU TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA V EKONOMICKOM SUBJEKTE	11
2.1 Zákon o odpadoch	11
2.2 Organizácia zodpovednosti výrobcov	12
2.2.1 Oprávnená organizácia - NATUR PACK, a. s.	13
2.3 Vplyv zákona o odpadoch na ekonomický subjekt	14
2.3.1 Charakteristika ekonomického subjektu	14
2.3.2 Vykazovanie vytvoreného odpadu z obalov	15
2.4 Zhodnotenie	17
ZÁVER.....	18
BIBLIOGRAFICKÉ ZDROJE.....	19
Zoznam skratiek	22
Zoznam tabuliek.....	22
Zoznam príloh	22

ÚVOD

Trvalo udržateľný rozvoj je jednou z tém, ktorá je čoraz viac aktuálna v priebehu posledných dvoch desaťročí. Jeho úlohou je upozorňovať spoločnosť na nehospodárne zaobchádzanie so zdrojmi, ktoré sú obmedzené a nevyhnutné pre život. Z tohto dôvodu boli štátmi OSN prijaté nielen miléniové ciele rozvoja ako aj *Agendy 2020 a 2030*, ktoré popisujú konkrétne nedostatky v súčasného vývoja a kroky ich zlepšeníu.

Cieľom práce je popísať vývoj konceptu trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom strategických dokumentov, nevyhnutných pre jeho aktuálny rozvoj a aplikovať ich na vybraný ekonomický subjekt. Práca vo svojej prvej kapitole približuje prepojenie trvalo udržateľného rozvoja s *Národnou stratégiou Slovenskej republiky pre trvalo udržateľný rozvoj*, ktorá vznikla za účelom implementácie cieľov trvalo udržateľného rozvoja aj do nášho prostredia.

Ďalšia kapitola práce je zameraná na implementáciu národného cieľa v environmentálnej oblasti, ktorým je zníženie produkcie odpadov do legislatívy prostredníctvom *Zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch*. Následne prostredníctvom prípadovej štúdie na Strednej odbornej škole, Pod Bánošom 80 v Banskej Bystrici zisťujeme, akou formou sa vybrané legislatívne opatrenie aplikuje do súčasného ekonomického prostredia a približujeme aj jeho prepojenie s oprávnenou organizáciou spadajúcou pod Ministerstvo životného prostredia.

Rada by som sa poďakovala Strednej odbornej škole, Pod Bánošom 80, menovite Bc. Etele Solákovej za poskytnutie praktických informácií ohľadom tvorby odpadu z obalov v ekonomickom subjekte, ako aj za spoluprácu pri tvorbe výkazov v systéme oprávnenej organizácie. Na základe týchto skutočností sme mohli hlbšie skúmať problematiku aplikácie *Zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch* v reálnom prostredí.

Záver práce venujeme zhodnoteniu, ktoré sme v priebehu štúdia problematiky nemohli opomenúť z dôvodu objektívneho postoja.

Kľúčové slová

Trvalo udržateľný rozvoj. Stratégia. Environment. Odpad. Subjekt. Obaly.

1. TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

V súčasnosti sa nachádzame v situácii v ktorej nemôžeme stotožňovať rozvoj ľudstva len s predstavou rastu HDP, ale musíme zohľadňovať aj význam sociálnych či celospoločenských cieľov. Neobmedzený a nekontrolovateľný rast (populácie, znečistenia, spotreby, a i.) nie je pri reálne obmedzených zdrojoch udržateľný. Komplexný prístup k riešeniu vzájomných vzťahov medzi prírodnými, ľudskými, odvetvovými a štrukturálnymi aspektmi rozvoja na všetkých úrovniach sa historicky viaže k prelomu 60. – 70. rokov 20. storočia, kedy sa začína uplatňovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.

1.1 Charakteristika a definovanie trvalo udržateľného rozvoja

Trvalo udržateľný rozvoj poskytuje východisko dôsledkov globálnych trendov vývoja spoločnosti a ich negatívnych vplyvov na prírodu. Koncepcia je založená na zdravých ekosystémoch, silnej ekonomike a fungujúcej sociálnej sfére. V našej práci sa zameriavame na ekologickú sféru - implementáciu a dopad opatrení *Agendy 2020* do Národnej stratégie a legislatívneho systému Slovenskej republiky na podnikateľské subjekty.

Trvalo udržateľný rozvoj môžeme definovať nasledovne: „Trvalo udržateľný rozvoj je cielený, dlhodobý (priebežný), komplexný a synergický proces ovplyvňujúci všetky oblasti života (duchovná, sociálna, ekonomická, environmentálna a inštitucionálna), odohrávajúci sa na viacerých úrovniach (miestna, regionálna národná medzinárodná) a smerujúci prostredníctvom uplatňovania praktických nástrojov a inštitúcií k takému modelu fungovania spoločnosti, ktorý kvalitne uspokojuje materiálne, duchovné a sociálne potreby a záujmy ľudí, pričom rešpektuje hodnoty prírody a neprekračuje medze únosnej zaťažiteľnosti (kapacity) prírody, resp. krajiny a jej zdrojov“ (*Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja*, 2000).

Podľa § 6 Zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí: „Trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti je taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby, a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov“ (*Zákon o životnom prostredí*, §6, 1992). Z týchto definícií teda vyplýva, že ide o fungovanie spoločnosti, ktorá zabezpečuje svoje súčasné potreby bez toho, aby obmedzila možnosť zabezpečenia potrieb pre budúce generácie.

Pre naplnenie koncepcie sa vytvoril aj teoreticko – metodologický základ. Jeho súčasťou sú princípy a kritériá, ktoré hodnotia jednotlivé sféry v krajinách, a napĺňanie schválených rozvojových programov a dokumentov. V prehľadnej tabuľke (Tabuľka 1) uvádzame

významné deklarácie trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom, ktoré boli od roku 1972 schvaľované medzinárodnými spoločenstvami. Najznámejšie sú zásady z Konferencie OSN v roku 1992 v Rio de Janeiro, počas ktorej bola schválená *Deklarácia o životnom prostredí a rozvoji - Agenda 21*, obsahujúca 27 zásad trvalo udržateľného rozvoja a postupy ich implementácie. Iné klasifikácie predstavujú organizácie WWF, IUCN a UNEP v deklaráciách z roku 1991 - *Staráme sa o Zem*, ktorá obsahuje 16 cieľov trvalo udržateľného rozvoja.

1.2 Agenda 21 a jej význam

Agenda 21 je dokument schválený na konferencii v Rio de Janeiro v roku 1992¹, ktorý má vyjadrovať plán pre 21. storočie v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. „Rámec pre implementáciu *Agendy 21* majú predstavovať príslušné národné stratégie, plány, politiky a postupy. Národné i medzinárodné inštitúcie by mali v zmysle *Agendy 21* vytvárať podmienky na čo najširšiu účasť verejnosti a na aktívne zapojenie hlavných skupín spoločnosti“ (Huba, s. 9, 2001). Zloženie agendy je rozčlenené na 40 kapitol, ktoré sa venujú ekonomickej, sociálnej, ekologickej a realizačnej sfére, ale tiež aj na boj s chudobou, zrovnoprávnenie žien, ľudské sídla, rozvoj vidieka a podobne. Za úspešnú realizáciu tohto schváleného plánu zodpovedajú jednotlivé vlády, prostredníctvom národných stratégií a splnením národných cieľov.

Komisia OSN pre trvalo udržateľný rozvoj, ktorej členom sa v roku 1996 stala aj Slovenská republika, zložená z 53 členských štátov OSN, na svojom 4. zasadnutí 18. apríla až 3. mája 1996 v New Yorku prerokovala a prijala ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja, ktoré by mal vyhodnocovať každoročne každý štát a súhrnne OSN, aby bolo možné posúdiť a porovnať rozvojové trendy a spôsoby uplatnenia *Agendy 21* v jednotlivých krajinách, prípadne ich hospodárske, sociálne a environmentálne úrovne. Ide o 132 sociálnych, ekonomických, environmentálnych a inštitucionálnych ukazovateľov, ktorých počet v sociálnej oblasti sa má ešte zvyšovať. Podľa typu sa ukazovatele *Agendy 21* členia aj na ukazovatele hybnej sily, ukazovatele stavu a ukazovatele reakcie. Uďavajú sa v stanovených merných jednotkách, pričom CSD každý z nich definovala, určila jeho účel a dôležitosť z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

Tabuľka 1: Deklarácie a správy trvalo udržateľného rozvoja

Rok	Vydal	Názov deklarácie/správy	Obsah deklarácie/správy
-----	-------	-------------------------	-------------------------

¹ S neskoršími úpravami v rokoch 1996 na konferencii OSN v New Yorku.

1972	The Ecologist	Definícia	Prvá zverejnená definícia trvalo udržateľného rozvoja
1972	Rímsky klub	Správa Rímskeho klubu (Limity rastu)	Správa o stave industriálnej spoločnosti, ktorý nie je z dlhodobého hľadiska udržateľný
1980	IUCN, UNEP, WWF	Svetová stratégia ochrany životného prostredia	Objasnenie súvislostí medzi ochranou životného prostredia a ekonomickým rozvojom.
1984	Worldwatch Institute	Stav sveta	Prvé vydanie ročenky za účelom sledovania trvalo udržateľného rozvoja vo svete.
1987	Svetová komisia pre životné prostredie	Správa Naša spoločná budúcnosť	Trvalo udržateľný rozvoj sa stáva súčasťou agend svetového spoločenstva.
1991	IUCN, UNEP, WWF	Staráme sa o Zem	Publikácia približujúca problematiku trvalo udržateľného rozvoja, a stratégiou pre jeho udržanie.
1992	OSN (konferencia Rio de Janeiro)	Deklarácia o životnom prostredí	Obsahom je Agenda 21 a 27 zásad, ktoré slúžia ako návod na zníženie dopadu globálnych problémov.
1995	Komisia pre trvalo udržateľný rozvoj (CSD)	Indikátory trvalo udržateľného rozvoja	Vydanie 132 indikátorov pre udržanie trvalo udržateľného rozvoja spolu s metodikou používania.
1997	OSN (Valné zhromaždenie New York)	Výstup valného zhromaždenia OSN	Kritika nedostatočného pokroku v uplatňovaní zásad.
2000	OSN (konferencia Rio de Janeiro)	Miléniová deklarácia OSN	Miléniové ciele v ktorých sa krajiny zaväzujú k novému globálnemu partnerstvu pre zníženie extrémnej chudoby do roku 2015.
2001	Vláda SR ²	Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja	Národná stratégia zostavená podľa zásad Agendy 21, rozpracovaná na stratégie environmentálnej, sociálnej a hospodárskej politiky.
2002	OSN (konferencia Johannesburg)	Implementačný plán	Praktický a viditeľný plán, ktorý by mal viesť k odstráneniu chudoby a k ľudskému rozvoju.
2008	Svetová zdravotnícka organizácia	Správa o životnom prostredí a zdraví	Obsahom je uplatnenie indikátorov zameraných na životné prostredie a ich aktívne dosahovanie.
2015	OSN (konferencia New Yorku)	Agenda 2030	Nasledovateľ Agendy 21. Agenda 2030 je zameraná na trvalo udržateľný rozvoj prostredníctvom 17 cieľov.

Zdroj: vlastné spracovanie

Uplatňovanie zásad a ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja sa premietlo aj do *Európskej dohody o pridružení* (1997) uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a teda aj Slovenskou republikou. Článok *Európskej dohody o pridružení*

² Zaradenie *Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky* do vývoja trvalo udržateľného rozvoja má informatívny charakter, pre potreby práce.

(1997) znie nasledovne: „Opatrenia hospodárskej politiky a iné opatrenia budú určené na to, aby viedli k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju Slovenskej republiky a budú sa riadiť zásadou trvalo udržateľného rozvoja.“ Na základe toho, plní Slovenská republika ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja. Dlhodobo preukazuje pomerne dobré výsledky s možnosťou zlepšovania napríklad pri:

- ukazovateli o pomernej gramotnosti dospeléj populácie,
- ukazovateli o prístupe k čistej pitnej vode,
- ukazovateli o výžive detí,
- ukazovateli o imunizácii proti infekčným detským chorobám.

Pre potreby úrovne a rozvoja trvalo udržateľného rozvoja Slovenská republika vytvorila národnú stratégiu, v ktorej si určila ciele rozvoja v jednotlivých oblastiach.

1.3 Stratégie prepojené s Agendou 21

Agenda 21 je východiskovou stratégiou pre agendy, ktoré vznikli po roku 2000. Tieto agendy reflektujú súčasné potreby spoločnosti, ktoré boli postupom času zmenené vývojom hodnôt v spoločnosti. K týmto agendám môžeme priradiť *Agendu 2020*, nazývanú aj *Európska stratégia 2020* a najnovšiu *Agendu 2030*, ktorá vznikla v roku 2015.

1.3.1 Agenda 2020

Agendu 2020 zaraďujeme medzi stratégie s platnosťou v rámci členských štátov Európskej únie. Z tohto dôvodu *Agendu 2020* môžeme nazvať aj *Európskou stratégiou 2020*. Začiatky jej vzniku stoja na neúspechoch *Lisabonskej stratégie*, ktorá bola platná od roku 2000 – 2005³ a jej cieľom bolo: „Vytvoriť z Európskej únie najkonkurencieschopnejšiu, a najdynamickejšiu poznatkovo orientovanú ekonomiku sveta, schopnú trvalo udržateľného rastu, s väčším množstvom pracovných miest a väčšou sociálnou súdržnosťou.“ (Hammer, 2015, s. 32) do roku 2010. Tento cieľ sa však nepodarilo naplniť. V roku 2010 Európska rada schválila stratégiu pre dlhšie obdobie – *Európsku stratégiu 2020*.

Cieľom *Európskej stratégie 2020* je vytvoriť vhodné podmienky pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Stratégia je decentralizovaná na 5 čiastkových cieľov, ktoré členské štáty majú dosiahnuť v priebehu 10 rokov, t. j. do roku 2020. Ciele sú nasledovné:

³ *Lisabonská stratégia* bola v roku 2005 revidovaná v na Stratégiu rastu a zamestnanosti, z dôvodu neúspechov implementácie v predchádzajúcom období.

1. Zamestnanosť – prioritou tohto cieľa, je zvýšiť mieru zamestnanosti, ktorá vyjadruje pomer zamestnaných ľudí k celkovej pracovnej sile na úroveň 75%. V tomto význame je cieľ zamestnanosť zameraný na skupinu obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov;
2. Výskum a vývoj – cieľom je zvýšiť úroveň investícií do výskumu a vývoja na 3% HDP. Tieto investície majú pomôcť inovatívnym výskumným odvetviám (oblasť výskumu liečiv);
3. Zmena klímy a energetická udržateľnosť – cieľ pozostáva z dvoch častí, prvá sa zameriava na zníženie emisií skleníkových plynov o 20 – 30% oproti úrovniam z roku 1990. Druhá časť má podporiť nárast efektívnosti využívania obnoviteľných zdrojov, ako aj zvýšiť percento recyklácie v členských štátoch Európskej únie;
4. Vzdelávanie – podnecuje krajiny k zníženiu miery predčasne ukončenej školskej dochádzky pod 10% a zároveň zvýšeniu podielu vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov minimálne na 40%;
5. Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu – sociálne zameraný cieľ, ktorý sa snaží znížiť v Európskej únii celkový počet osôb, ktorým hrozí alebo sú zasiahnutí chudobou a sociálnym vylúčením, minimálne o 20 miliónov obyvateľov.

Ciele sú navrhnuté tak, aby sa vzájomne podporovali a boli v súlade s *Lisabonskou zmluvou*. V súčasnosti si môžeme v jednotlivých krajinách všimnúť odozvu na *Európsku stratégiu 2020* práve v implementácii jednotlivých cieľov do národných stratégií a určovaní si národných cieľov na jej splnenie. V ďalšej podkapitole sa budeme bližšie venovať *Národnej stratégii Slovenskej republiky*. Dosahovanie cieľov sa monitoruje v *Európskom semestri* (príloha 2). Ide o nástroj koordinácie hospodárskej a rozpočtovej politiky. Na základe *Európskeho semestra* vydáva Európska rada odporúčania pre jednotlivé krajiny na dobu 12 – 18 mesiacov.

Dôležité je však podotknúť, že v priebehu 5 rokov od schválenia Európskej stratégie 2020 kritici polemizujú o jej naplnení v stanovenej miere jednotlivých cieľov.

1.3.2 Agenda 2030

Agenda 2030 bola schválená v roku 2015 na konferencii OSN v New Yorku 169 štátmi. Táto agenda trvalo udržateľného rozvoja je najnovším pokračovateľom *Agendy 21* na nasledujúcich 15 rokov, teda od roku 2015 – 2030. Obsahuje 17 cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a 169 súvisiacich čiastkových cieľov, ktoré vyvažujú tri aspekty trvalo udržateľného rozvoja:

- ekonomický
- sociálny
- environmentálny

Napríklad v oblastiach ako sú chudoba, nerovnosť, zdravotníctvo, potravinová bezpečnosť, udržateľná spotreba a výroba, rast, zamestnanosť, infraštruktúra, udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi, zmena klímy, ako aj rodová rovnosť, mierové a inkluzívne spoločnosti, prístup k spravodlivosti a zodpovedné inštitúcie. Nové ciele sú koncipované tak, aby sa pokračovalo v plnení predchádzajúcich cieľov a záväzkov *Agendy 21*.

1.4 Národná stratégia Slovenskej republiky pre trvalo udržateľný rozvoj

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky bola schválená uznesením vlády 10. októbra 2001. Podmienky pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky sú určované stavom v nasledovných oblastiach/sférach:

- kultúrnej,
- sociálnej,
- ekonomickej,
- environmentálnej,
- inštitucionálnej.

„Každá z nich je vo vzájomnom prepojení s ostatnými a je nimi ovplyvňovaná. Jednotlivé sféry charakterizuje súčasný stav s pozitívnymi i negatívnymi javmi, objektmi a vlastnosťami“ (Šuchová, s. 116, 2006) Na tieto javy treba flexibilne reagovať prostredníctvom stanovenia národných cieľov. Vývoj cieľov je zadefinovaný aj v dokumentoch, ktoré boli prijaté v závislosti od danej sféry. V nasledujúcej časti budeme pre potreby našej práce bližšie špecifikovať environmentálnu sféru.

1.4.1 Environmentálna sféra

Základným dokumentom sa ako reakcia na *Agendu 21* v roku 1993 stala *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky*. Stratégia vychádza zo zhodnotenia environmentálnej situácie v Slovenskej republike a vo svete, teda z určitých vnútorných a vonkajších podmienok.

Neskôr environmentálna politika SR vychádza z medzinárodných dohovorov s environmentálnym zameraním, na základe ktorého pripravila *Národný environmentálny*

akčný program III. (NEAP III.) platný od roku 2010, ktorý nadväzuje na dosiahnuté výsledky. NEAP III. reaguje na ciele schválenej *Agendy 2020* a určuje nasledovné priority národnej environmentálnej politiky:

- zabezpečenie dostatku pitnej vody a rozšírenie kanalizácie a čistiarní odpadových vôd,
- zlepšenie kvality ovzdušia na prípustnú úroveň ako podmienky zdravia ľudí, predpokladu zmiernenia nežiaducich dôsledkov zmeny klímy a narušenia ozónovej vrstvy Zeme,
- predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich environmentálneho rizika a zavedenie účinnejšieho systému nakladania s nimi,
- odstraňovanie starých environmentálnych záťaží,
- zachovanie biologickej a krajinej diverzity a ochrana prírodných stanovišť ohrozených druhov živočíchov a rastlín.

Za národný cieľ si Slovenská republika stanovila 8% zníženie podielu na zmene klímy redukciou emisií skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990. „V absolútnom vyjadrení to znamená, že agregované emisie skleníkových plynov v SR nesmú v päťročnom období od roku 2010 – 2015 prekročiť 333,6 mil. t.“ (Ministerstvo životného prostredia, 2010) Z uvedeného vyplýva, že vývoj emisií skleníkových plynov musí byť kontrolovaný a stabilizovaný, aby sa dosiahol národný cieľ, ku ktorému sa Slovenská republika zaviazala.

Za zmenu môžeme považovať pozitívne javy pri hodnotení životného prostredia na Slovensku: „Pri hodnotení stavu životného prostredia na Slovensku možno konštatovať, že za posledné desaťročie došlo k výraznému zlepšeniu kvality ovzdušia, vôd, zníženiu množstva odpadov a skládok. Zvýšilo sa percento druhotného využívania odpadov a dobudovania sústavy národných parkov“ (Šuchová, s. 118, 2006) Práve vplyvu druhotného spracovania odpadov a nakladaniu s nimi prostredníctvom oprávnených organizácií, sa budeme v našej práci ďalej venovať.

2. IMPLEMENTÁCIA CIEĽU TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA V EKONOMICKOM SUBJEKTE

Ako sme v predchádzajúcej kapitole naznačili, jednou z hlavných sfér trvalo udržateľného rozvoja je aj environmentálna sféra. Jej súčasťou je aj odpadové hospodárstvo a nakladanie s odpadom. Snaha zvýšiť efektívnosť zdrojov a recykláciu vychádza z *Agendy 2020* a Slovenská republika ju implementovala aj do svojej legislatívy. V spolupráci s ekonomickým subjektom s podnikateľskou činnosťou skúmame praktickú aplikáciu takéhoto legislatívneho opatrenia v súčasnom ekonomickom prostredí. Vychádzame zo zákona schváleného Národnou radou 21. apríla 2015, *Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov* (ďalej len zákon o odpadoch), ktorý upravuje túto problematiku.

2.1 Zákon o odpadoch

Znenie *Zákona o odpadoch* bolo upravené o §52 - §59 kde definuje výrobcu obalu ako: „Výrobcom obalov je fyzická osoba, podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá používa obaly na balenie tovaru alebo plní tovar do obalov a uvádza na trh tento tovar pod svojou obchodnou značkou; je osobou, pre ktorú sa tovar balí alebo plní a pod ktorej obchodnou značkou sa tovar uvádza na trh; uvádza na trh tovar v obaloch iným spôsobom; ako distribútor uskutočňuje odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu konečnému používateľovi na bezprostredné zabalenie tovaru; ako distribútor používa obal na zabalenie distribuovaného tovaru jeho časti alebo na naplnenie distribuovaným tovarom“ (*Zákon o odpade*, §52, 2015).

Teda výrobcom obalov je každý ekonomický subjekt, ktorý narába s obalom na distribúciu iných tovarov alebo v ňom distribuuje svoj tovar.

Pojem obal zákon stanovuje ako: „Obalom je výrobok, ktorý sa používa na balenie tovaru, jeho ochranu, manipuláciu s ním, dodávanie a prezentáciu, od surovín po výrobky, od výrobcu po používateľa alebo spotrebiteľa; za obaly sa považujú aj nevratné časti obalov používané na tie isté účely“ (*Zákon o odpade*, §52, 2015). Teda obal je oddeliteľnou súčasťou výrobku, nie je nevyhnutný na uchovávanie, podporu alebo zachovávanie výrobku počas jeho životnosti a jeho časti nie sú určené na spoločné použitie, spotrebovanie alebo zneškodnenie. Obaly sú rozdelené podľa kritérií, ktoré uvádza Ministerstvo životného prostredia (príloha 3). Zo zákona ďalej vyplýva, že obaly môžeme rozdeliť aj na:

- spotrebiteľský,

- skupinový,
- prepravný.

Všetky typy obalov, ktoré ekonomický subjekt vyrába svojou distribúciou musí podľa zákona o odpadoch § 89 nahlasovať Organizácií zodpovednosti výrobcov pre obaly s udelenou autorizáciou od Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. Každý subjekt, ktorý tvorí odpad z obalov musí byť nahlásený v organizácii zodpovednosti výrobcov, kde preukazuje štvrťročne množstvo obalov, ktoré vyprodukuje. Za tento náklad na životnom prostredí, ročne zaplatí danej organizácii, ktorá odpad z obalov recykluje, zbiera a zhodnocuje.

2.2 Organizácia zodpovednosti výrobcov

Organizácie zodpovednosti výrobcov alebo oprávnené organizácie nájdeme legislatívne upravené v *Zákone č. 119/2010 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*. Podľa tohto *Zákona* §8 ide o právnickú osobu, zapísanú v Obchodnom registri s autorizáciou Ministerstva životného prostredia účelom ktorej nie je dosahovať zisk.

Cieľom oprávnenej organizácie je: „Oprávnená organizácia vedie súhrnnú evidenciu od povinných osôb, pre ktoré zabezpečuje zber odpadov z obalov, ich zhodnotenie alebo recykláciu a ohlasuje súhrnné údaje a uchováva doklady najmenej päť rokov. Je povinná na vyžiadanie ministerstva alebo Slovenskej inšpekcie životného prostredia preukázať evidenciu o obaloch uvedených na trh pre každú jednotlivú povinnú osobu, pre ktorú zabezpečuje alebo v posledných piatich rokoch od vyžiadania zabezpečovala zber odpadov z obalov, ich zhodnotenie alebo recykláciu“ (*Zákon č. 119/2010, §10, 2010*). Z uvedenej citácie vyplýva, že oprávnené organizácie zbierajú dáta o odpade z obalov od spadajúcich podnikateľských subjektov, ktoré bližšie definuje *Zákon č. 79/2015 o odpade* §4. Dáta sa na príslušnú oprávnenú organizáciu posielajú kvartálne. Na konci roka podnik uhradí oprávnenej organizácii sumu, za vytvorený odpad z obalov. Každý podnik musí byť registrovaný v oprávnenej organizácii. Ministerstvo životného prostredia poskytlo oprávnenie vykonávať túto činnosť 11 organizáciám (Tabuľka 2) z ktorých 5 spracúva odpad z obalov, prípadne iný odpad (napríklad elektroodpad, odpady z olejov, a.i.).

Ekonomické subjekty, ktoré neodvedú príslušnej oprávnenej organizácii evidenciu spotreby obalov v stanovenom množstve a termíne hradia sankciu napríklad za:

- nepredloženie oprávnenej organizácií pre odpady z obalov hlásenie, alebo v ňom neuvedie pravdivé a úplné údaje,
- nezabezpečí informovanie spotrebiteľov o spôsobe zabezpečenia zberu odpadov z obalov neposkytne oprávnenej organizácii úplné a pravdivé informácie.

Výška sankcie za nedodržanie zákonných podmienok sa pohybuje v sume od 20 000€ - 332 000€ podľa závažnosti priestupku.

Tabuľka 2: Oprávnené organizácie na spracovanie odpadu z obalov

Názov organizácie	Sídlo	Druh odpadu	Autorizácia od MŽP (platná do)
ENVI – PAK, a.s.	Galvaniho 7/B 821 04 Bratislava	- obaly - neobalové výrobky	31. 12. 2020
NATUR-PACK, a.s	Ružová dolina 6 821 08 Bratislava	- obaly - neobalové výrobky - elektrozariadenia kategórií 1, 2, 3, 4, 5a, 5b, 6, 7, 8, 9, 10	31. 12. 2020 31. 12. 2030
Elekos, združenie	Párovská 44 949 01 Nitra	- obaly - neobalové výrobky	31. 12. 2020
E-cycling s.r.o.	Robotnícka 10 974 01 Banská Bystrica	- obaly - neobalové výrobky - elektrozariadenia kategórií 1, 2, 3, 4, 5a, 5b, 6, 7, 8, 9, 10	31. 12. 2020 31. 12. 2030
RECobal, s. r. o.	Rusovská cesta 50 851 01 Bratislava	- obaly - neobalové výrobky	31. 12. 2020

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia, Slovenská republika

2.2.1 Oprávnená organizácia - NATUR PACK, a. s.

Jednou z organizácií zodpovednosti výrobcov je spoločnosť NATUR PACK, s. r. o. Pôsobí od roku 2006 a od roku 2016 má autorizáciu Ministerstva životného prostredia pôsobiť ako organizácia zodpovednosti výrobcov. Jej hlavným cieľom je zabezpečovať zber, zhodnotenie a recykláciu pre všetky druhy odpadov z obalov, mať transparentný a dostupný systém, pre podniky so snahou minimalizovať ich náklady. Taktiež sa orientuje na edukáciu spoločnosti ohľadom zhodnocovania odpadov. V neposlednom rade, ako organizácia Ministerstva životného prostredia má možnosť podieľať sa na vytváraní obalovej a odpadovej legislatívy.

Oprávnená organizácia sa nachádza v 7 mestách na Slovensku, pričom hlavná centrála sa nachádza v Bratislave a 6 regionálnych pobočiek v: Banskej Bystrici, Nitre, Trenčíne, Košiciach, Rožňave a Žiline. NATUR PACK, s. r. o. komunikuje so svojimi členmi výhradne elektronickou formou prostredníctvom internetového portálu. Na tomto portáli má každý členský podnik zriadenú svoju schránku, kde po prihlásení odovzdáva výkazy a vybavuje si administratívne náležitosti. Tým je zrýchlená komunikácia medzi oprávnenou organizáciou a podnikom. Spoločnosť NATUR PACK, s. r. o. tiež pravidelne informuje svojich členov prostredníctvom „newslettera“ (z angl. newsletter), kde podáva informácie o možných dňoch konzultácií s regionálnym vedením, novinkách v zmene zákona, školeniach a udalostiach, ktoré organizuje, a.i.

2.3 Vplyv zákona o odpadoch na ekonomický subjekt

Na základe predchádzajúcej špecifikácie zákona o odpadoch a jeho dopade na výrobcu obalov, si na konkrétnom vybranom ekonomickom subjekte priblížime príklad odvádzania obalov z odpadov oprávnenej organizácií. Pre potreby našej práce sme spolupracovali so Strednou odbornou školou, Pod Bánošom 80, Banská Bystrica, ktorá popri svojej hlavnej činnosti prevádzkuje aj podnikateľskú činnosť zameranú na pekáreň a cukráreň. Z tejto podnikateľskej činnosti musí preukazovať v zmysle *Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch náklady na odpady z obalov*.

2.3.1 Charakteristika ekonomického subjektu

Stredná odborná škola, Pod Bánošom 80, Banská Bystrica je príspevkovou organizáciou, ktorej hlavnou činnosťou je poskytovanie vzdelania študentom a ich príprava pre rozvoj vidieka a potravinársku výrobu. Stredná odborná škola má viac ako 50-ročnú tradíciu s odbormi certifikovanými medzinárodnou spoločnosťou *International Education Society*.

Vo svojej pôsobnosti prevádzkuje aj podnikateľskú činnosť v oblasti pekárstva a cukrárstva. Vystupuje aj ako dodávateľ pekárenských výrobkov pre materské školy a jasle v Banskej Bystrici a má zriadené dve odbytové predajne. Z tohto pohľadu podľa zákona vystupuje ako výrobca obalov a musí odovzdávať výkazy oprávnenej organizácií – v tomto prípade spoločnosti NATUR PACK, s. r. o.

2.3.2 Vykazovanie vytvoreného odpadu z obalov

Po registrácii do portálu oprávnenej organizácie môžeme začať tvoriť výkazy o spotrebovanom obalovom materiáli. V prípade Spojenej strednej školy vytvárame *Výkaz o spotrebiteľských obaloch* a *Výkaz o skupinových a prepravných obaloch* za 4. štvrťrok 2016. Portál nám dáva možnosť overiť si, či obaly, ktoré chceme vykázat spadajú do príslušnej kategórie. Následne sa na základe vytvorených výkazov dostávame k tvorbe predbežnej kalkulácie za služby, ktorú si bližšie priblížime v ďalších odstavoch. Posledným krokom je doklad *Evidencia o obaloch*, ktorá nám vytvorí podklad o množstve vytvoreného odpadu z obalov.

Výkaz o spotrebiteľských obaloch

Počas obdobia zaznamenávania spotreby obalového materiálu, je potrebné si zaznamenávať jednotlivé spotrebované druhy. Na tento účel slúži evidencia dodaného materiálu, z ktorého sa regresnou metódou odpočíta použitý obalový materiál a ďalší - nevyužitý obalový materiál sa presunie do nasledujúceho štvrťroka.

Jednotlivé stĺpce hárku Výkazu o spotrebiteľských obaloch (príloha 4) určujú účel a sú označené písmenami (A-G). Do riadkov sa udávajú hodnoty pre typy spotrebovaného obalového materiálu v 9 skupinách v tonách, pričom posledný riadok slúži ako súčet pre daný účel spotrebovaných obalov. Označenie písmenami (A-G) slúži pre jednoduchšiu orientáciu, a výpočet vzorca potrebného na zistenie základu pre povinné zhodnotenie a recykláciu, ktorý slúži k vyčísleniu predbežnej kalkulácie. Vypočíta sa ako:

Základ pre povinné zhodnotenie a recykláciu = Výroba/Zabalenie + Dovoz obalov – Vývoz obalov. ⁴

Teraz popíšeme jednotlivé účely obalov (stĺpce). Výroba obalov zahŕňa obaly, ktoré boli použité pri balení jednotlivých výrobkov. Medzi takéto obaly patria: igelitové vrecká (zaraďujeme do kategórie Plasty bez PET), etikety, plastová fólia, plastové vaničky, plastové

⁴ V poznámkach Výkazu uvedené ako: $E = B + C - D$

vrchnáky. Dovoz zahŕňa obaly priamo doručené. Stredná odborná škola priamo doručené obaly nevyužíva. Vývoz zahŕňa opakovane použiteľné obaly, ktoré sú použité prvý krát, prípadne vývoz obalov na ďalšiu spotrebu. Ani tento typ obalov sa nevyužíva. Stĺpce dovoz a vývoz sú rozšírené o opakovane použiteľné obaly, ktoré tvoria samostatnú kategóriu, ale keďže tento druh obalov nevyužívame, stĺpec má nulové hodnoty. Posledným stĺpcom vo Výkaze sú obaly naplnené nebezpečnými látkami. Ide o viacvrstvovo kombinované obaly, ktoré sa zaraďujú podľa toho, ktorý typ obalu prevažuje. Pokiaľ nie je žiaden typ výrazný, zaraďujeme takéto obaly medzi kategóriu ostatné.

Výkaz skupinových a prepravných obalov

Výkaz skupinových a prepravných obalov (príloha 5) má obdobnú štruktúru. Skladá sa zo stĺpcov označujúcich účel a riadkov označujúcich skupinu obalov so súhrnným riadkom. Vyhodenie je rovnaké ako pri výkaze spotrebiteľských obalov. Stredná odborná škola nepoužíva samostatné skupinové a prepravné obaly. Avšak do tejto tabuľky sme preniesli údaje z Výkazu spotrebiteľských obalov z dôvodu, že niektoré výrobky sú dodávané len v spotrebiteľskom obale, v ktorom sa logisticky prepravujú a následne predávajú ako tovar. Preprava takýchto výrobkov je z hygienického hľadiska zaistená vratnými debničkami (vyrobené z PET), ktoré sú majetkom školy a podliehajú hygienickým predpisom. Takéto debničky, ako aj drevené palety sa evidujú do výkazov až vo chvíli, kedy sú vyradené a stávajú sa odpadom.

Predbežná kalkulácia za služby

Predbežná kalkulácia (príloha 6) je tretím krokom pri vyhotovovaní výkazov o odpade z obalov. Predbežná je z dôvodu svojho podávania za daný štvrtrok. Nebolo by v možnostiach ekonomického subjektu, aby tento výkaz podával ročne, z dôvodu podrobného zaznamenávania spotrebovaných druhov obalov.

Kalkulácia má prehľadnú tabuľkovú formu, ako predchádzajúce výkazy a jej výsledok slúži ako vyčíslenie ceny za služby oprávnenej organizácií. Skladá sa z dvoch častí: Predbežná kalkulácia za služby pre spotrebiteľské obaly a Predbežná kalkulácia za služby pre skupinové a prepravné obaly. Každá kalkulácia pozostáva z riadkov, ktoré opäť označujú 9 skupín obalov. A stĺpcov, ktoré slúžia k finálnemu výpočtu. Do stĺpca základ sa automaticky prenášajú dáta množstva z vyplnených predchádzajúcich výkazov v oboch prípadoch. Stĺpec sadzba vyjadruje sumu za tonu. Teda napríklad za spotrebované obaly z plastov zaplatíme za jednu tonu 110 €. Stĺpce cena za služby nám na základe vzorca:

$$\text{Cena za služby} = \text{Základ(množstvo)} * \text{Sadzba}$$

vypočíta sumu za spotrebovaný odpad z obalov bez DPH. Ďalej nasledujú stĺpce DPH (20%) a cena za služby s DPH. Na záver sa obidve Predbežné kalkulácie sčítajú, a vygenerujú celkovú cenu za služby s DPH, ktorú musí Stredná odborná škola zaplatiť oprávnenej organizácii NATUR PACK, s. r. o. za tvorbu odpadu z vyrobených obalov.

Evidencia o obaloch

Výkaz informatívneho charakteru, ktorý sčíta množstva spotrebovaných ton obalov z *Výkazu o spotrebiteľských obaloch* a *Výkazu o skupinových a prepravných obaloch*. Tento výkaz sa odkladá pre porovnanie spotrebovaných obalov počas jednotlivých štvrtrokov. Slúži ako evidencia o zvýšení alebo znížení vyprodukovaného množstva odpadu z obalových materiálov.

2.4 Zhodnotenie

Pri bližšom zaoberaní sa *Zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch* sme prišli na viaceré nedokonalosti a medzery, ktoré sa v priebehu písania práce stihli aj legislatívne upraviť. Jednou z nich je odstránenie §58 z tohto zákona, ktorý ukladal povinnosť vyplňať výkazy o odpadoch z obalov mesačne. Paradoxom samotného zákona je aj fakt, že za výrobcu obalu sa nepovažuje spoločnosť, ktorá ho priemyselne vyrobila, ale ten subjekt, ktorý do tohto obalu balí svoj tovar a ponúka ho na trh.

Za ďalšiu nedokonalosť tohto zákona môžeme považovať aj to, že za odpad sa považuje aj propagačný leták. Na základe toho sa každý, kto tvorí takýto odpad musí registrovať na Ministerstve životného prostredia, prípadne požiadať o zápis do Registra neobalových výrobcov, čo je administratívne zdĺhavý proces, a už pri jeho začiatku musí byť daný subjekt registrovaný v oprávnenej organizácii.

S nevýhodou, s ktorou sme sa stretli aj v praxi, je aj neustála registrácia a dokumentácia každého druhu spotrebovaného obalu, čo je časovo a administratívne náročné. A taktiež platba vysokých poplatkov za obal, ktorý sa takýmto spôsobom platí tri krát. Prvý krát u dodávateľa daného obalu, druhý krát oprávnenej organizácii a tretí krát zaň zaplatí spotrebiteľ pri svojom nákupe. Môžeme teda konštatovať, že cena tovarov sa zvýši oproti predchádzajúcim rokom.

Za výhodu považujeme snahu Slovenskej republiky reagovať na vývoj trvalo udržateľného rozvoja, konkrétne *Agendu 2020*, kde legislatívou implementovalo cieľ zníženia tvorby odpadu. Nachádzame sa v situácii, kedy v spoločnosť dosiahla na hranicu udržateľnosti a aj takýmto spôsobom spláca svoju daň za Zem.

ZÁVER

Pohľad na trvalo udržateľný rozvoj je pre súčasnú spoločnosť veľmi dôležitý. Zahŕňa komplexný prístup k prírodným, ľudským, štrukturálnym a odvetvovým vzťahom. Rieši ich prepojenosť a má za úlohu poskytnúť také riešenie, ktoré by mohlo priniesť udržateľnú budúcnosť pre budúce generácie. Pri tejto neľahkej úlohe využívame práve stratégie rozvoja. Ako prelomová pôsobila od roku 1992 *Agenda 21*, ktorá určila povinnosti pre národné i medzinárodné inštitúcie prostredníctvom národných stratégií, plánov, politík a postupov. Cieľom bolo osloviť čo najširšiu verejnosť a preniesť zodpovednosť za udržateľnosť do spoločenského života.

Keďže konštatujeme, že efekt nebol natoľko výrazný, popisujeme nástupcov *Agendy 21* – *Agendu 2020* a *Agendu 2030* ako súčasných nositeľov tejto úlohy, s prispôbením sa na aktuálne spoločenské podmienky. *Agenda 2030* je momentálne veľmi diskutovanou, a pri príležitosti jej propagácie mnoho medzinárodných neziskových organizácií, ako aj inštitúcií pre rozvoj organizuje medzinárodné projekty, v ktorých sa snaží túto problematiku priblížiť, a vzbudiť tak záujem mladých ľudí o súčasný stav trvalo udržateľného rozvoja globálne na Zemi. Sama som bola účastníčkou takéhoto projektu, a práve z toho dôvodu malo písanie práce pre mňa osobitý prínos.

V spolupráci so Strednou odbornou školou, Pod Bánošom 80 v Banskej Bystrici prostredníctvom prípadovej štúdií zisťujeme akou formou sa uplatňuje *Zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch* v ekonomickom subjekte s podnikateľskou činnosťou v reálnom prostredí.

V závere kapitoly sa venujeme zhodnoteniu implementácie cieľa trvalo udržateľného rozvoja do ekonomického prostredia Slovenskej republiky. Zisťujeme, že zákon o odpadoch je zložený z viacerých paradoxov a administratívne zdĺhavých úkonov, ktoré môžu ekonomický subjekt skôr demotivovať pri napĺňaní tohto cieľa. Vyjadrujeme presvedčenie, že postupom času sa legislatívne opatrenia vylepšia do takej miery, aby boli ľahšie aplikovateľné do praxe. Týmto krokom by si aj spoločnosť vytvorila vzťah k trvalo udržateľnému rozvoju a napomáhala k dosiahnutiu strategických cieľov.

BIBLIOGRAFICKÉ ZDROJE

BLEWITT, J. 2008. *Understanding sustainable development*. Earthscan. 2008. 288 s. ISBN 978-18-440-7455-6

ENVIRO PORTÁL. 2017. *Agendy*. 2017. . [cit. 2017-09-03] Dostupné na: <https://enviroportal.sk/agendy>

EUROPEAN COMMISSION. 2012. *European strategy 2020 in a nutshell*. 2012. [cit. 2017 – 09-03]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/flagship-initiatives/index_en.htm

EUROPEAN COMMISSION. 2017. *The European Semester: why and how?*. 2010. [cit. 2017 – 09-03]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/strategy/european-semester/framework/european-semester-why-and-how_en

HAMMER, M. 2015. *Agenda 21*. Ostrava: Managment Press. 2015. 260 s. ISBN 978-80-726-1244-4

HUBA, M. a kol. 2001. *Trvalo udržateľný rozvoj - výzva pre Slovensko*. Bratislava: K&K Typografia. 2001. 127 s. ISBN 80-968591-7-X

KOPÁČIK, A. a kol. 2008. *Projekt AGENDA 21 - trvalo udržateľní rozvoj vidieka*. Bratislava: ANTAR. 2008. 210 s. ISBN 978-80-227-2918-5

LOPUŠNÝ, J., ŠUCHOVÁ, K. 2006. *Životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj v procese ekonomickej globalizácie*. Zvolen: Bratia Sabovci. 2006. 144 s. ISBN 80-8083-276-5

MF SR. 2010. *Lisabonská stratégia*. 2000. [cit. 2017-08-03] Dostupné vo verzii pdf na: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Lisbon%20Strategy%20evaluation%20document_EN.pdf

MŽP SR. 1992. *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky*. 1992. [cit. 2017-08-03] Dostupné na: <http://www.minzp.sk/dokumenty/strategicke-dokumenty/strategia-zasady-priority-statnej-environmentalnej-politiky.html>

MŽP SR. 2010. *Národný environmentálny akčný program III.*. 2010. [cit. 2017-08-03] Dostupné na: <http://www.minzp.sk/dokumenty/strategicke-dokumenty/narodny-environmentalny-akcny-program-ii.html>

MŽP SR. 2016. *Zoznam autorizovaných organizácií oprávnených výrobcov pre obaly*. 2016. [cit. 2017-09-03] Dostupné vo verzii pdf na: <http://www.minzp.sk/oblasti/odpady-obaly/obaly/OZV/>

MŽP SR. 2000. *Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja*, 2000. [cit. 2017-08-03] Dostupné na: <http://www.minzp.sk/dokumenty/strategicke-dokumenty/>

NATUR PACK. 2016. *O spoločnosti*. 2016. [cit. 2017-09-03] Dostupné na: <http://www.naturpack.sk/o-spolocnosti/>

ORGANIZÁCIA SPOJENÝCH NÁRODOV. 2017. *Rozvoj*. 2017. [cit. 2017-08-03] Dostupné na: <http://www.unis.unvienna.org/unis/sk/topics/development.html>

RÁMCOVÁ DOHODA MEDZI EÚ A SR. 1997. *Európska dohoda o pridružení*. 1997. [cit. 2017-08-03] Dostupné vo verzii pdf na: http://www.olaf.vlada.gov.sk/data/files/2131_7132.pdf

SPOJENÁ STREDNÁ ŠKOLA. 2015. *Brožúra*. Banský Bystrica. 2015. s.9

STARÁME SA O ZEM. 1991. *Stratégia trvalo udržateľného rozvoja*. Bratislava: Perex. 1991. 29 s. ISBN 80-8545-303-7

SUSTAINABLE DEVELOPMENT KNOWLEDGE PLATFORM. 2017. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. 2017. [cit. 2017-09-03] Dostupné na: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

UNITED NATIONS ENVIRONMET PROGRAM. 2011. *Deklarácia OSN o životnom prostredí*. 1992. [cit. 2017-08-03] Dostupné na: www.web.unep.org/Documents.Multilingual/Default.asp?documentid=97&articleid=1503.htm

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí. 1992. [cit. 2017-08-03] Dostupné na: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1992-17>

Zákon č.119/2010 o obaloch a o zmene zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. 2010. [cit. 2017-09-03] Dostupné vo www.naturpack.sk/images/content/119_2010%20v%20zneni%20484_2013.pdf :
verzií pdf na :

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 2015. [cit. 2017-09-03] Dostupné na: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-79#Footer>

Zoznam skratiek

Skratka	Význam skratky	
	Anglický názov	Slovenský názov
CSD	Commission on Sustainable Development	Komisia pre trvalo udržateľný rozvoj
OSN	United Nations Organisation	Organizácia Spojených národov
UNEP	The United Nations Environment Programme	Program Spojených národov pre životné prostredie
WWF	World Wildlife Fund	Svetový fond na ochranu prírody
IUCN	International Union for Conservation of Nature	Medzinárodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Deklarácie a správy trvalo udržateľného rozvoja 5

Tabuľka 2: Oprávnené organizácie na spracovanie odpadu z obalov 13

Zoznam príloh

Príloha 1: Prehlásenie o sprostredkovaní informácií – dostupné v tlačenej verzii

Príloha 2: Európsky semester (vzor)

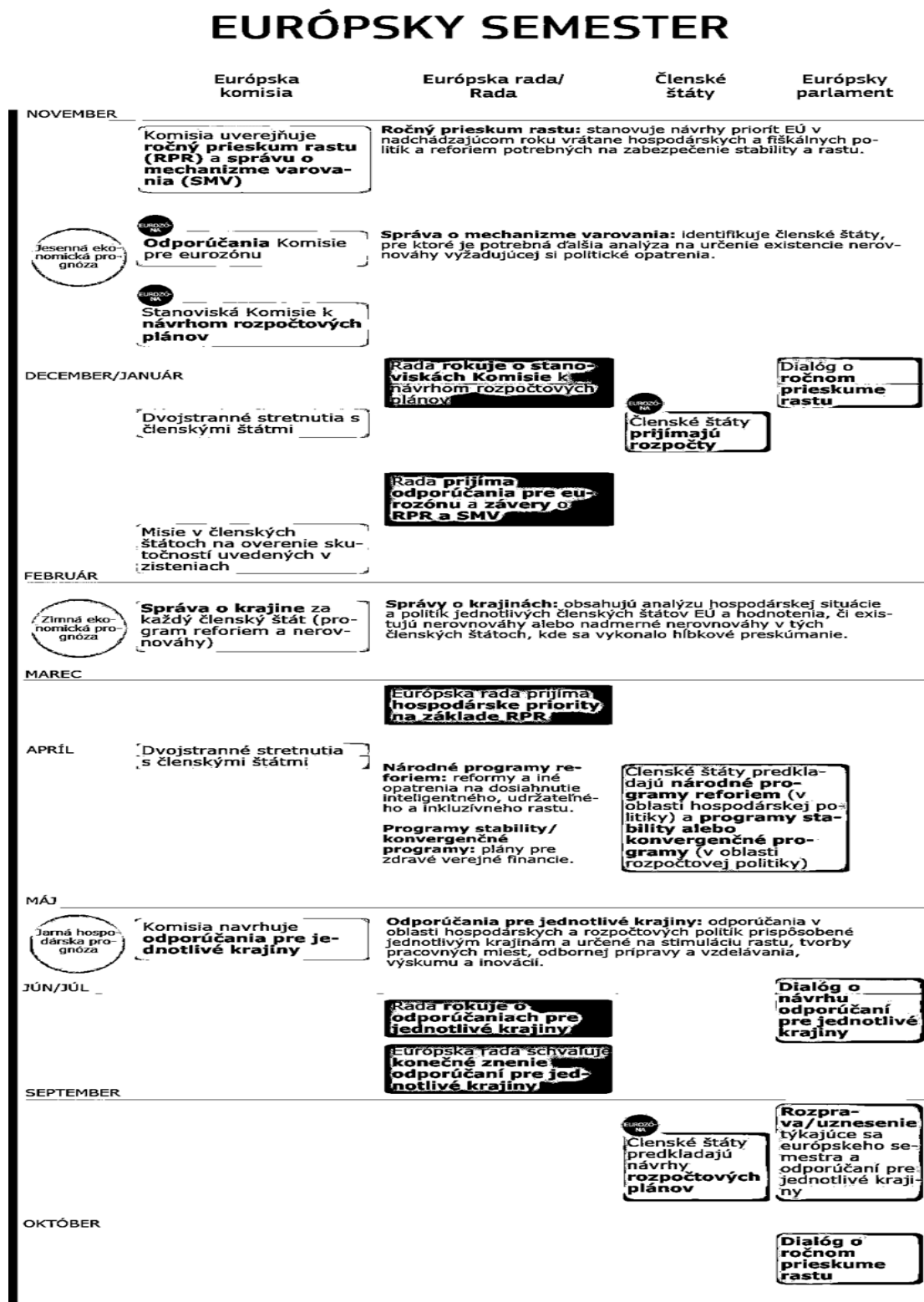
Príloha 3: Rozdelenie druhov obalov podľa Ministerstva životného prostredia

Príloha 4: Výkaz o spotrebiteľských obaloch

Príloha 5: Výkaz o skupinových a prepravných obaloch

Príloha 6: Predbežná kalkulácia za služby

Príloha 2: Európsky semester (vzor)

Zdroj: European Commission, 2016, Dostupné na: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/index_sk.htm

KRITÉRIÁ PODROBNEJŠIE DEFINUJÚCE OBAL

Kritérium 1

Výrobok sa považuje za obal bez toho, aby boli dotknuté ďalšie funkcie obalu vtedy, ak je oddeliteľnou súčasťou výrobku, nie je nevyhnutný na uchovávanie, podporu alebo zachovávanie výrobku počas jeho životnosti a všetky jeho časti nie sú určené na spoločné použitie, spotrebovanie alebo zneškodnenie.

Obaly:

- Škatuľky na sladkosti
- Plastový obal na CD obaloch
- Obaly používané na posielanie katalógov a časopisov (s časopisom vo vnútri)
- Papierové košíčky na pečenie predávané spolu s cukránskym výrobkom
- Rúrky, tuby a valce, okolo ktorých je ovinutý pružný materiál (napr. fólia, alobal, papier), okrem rúrok, túb a valcov, ktoré slúžia ako súčasť výrobných strojov a ktoré sa nepoužívajú na prezentáciu výrobku ako predajnej jednotky
- Kvetináče určené na použitie iba pri predaji a preprave rastlín a nie na celé obdobie života rastliny
- Sklenené fľašky na injekčné roztoky
- Valcové obaly na CD (predávané spolu s CD, ktoré nie sú určené na archiváciu CD)
- Vešiaky na oblečenie (predávané spolu s oblečením)
- Zápalkové škatuľky
- Systémy sterilných zábran (vrecká, tácky a materiály potrebné na zachovanie sterility výrobku)
- Kapsule používané na prípravu nápojov (napr. káva, kakao, mlieko), ktoré zostávajú po použití prázdne
- Znovu naplniteľné ocelové valcové nádoby používané na rôzne druhy plynov, okrem hasiacich prístrojov.

Kritérium 2

Položky vytvorené na účel plnenia v mieste predaja a nevratné položky vytvorené, plnené alebo predané na mieste predaja sa považujú za obaly, ak plnia funkciu obalu.

Obaly:

• Fólie	• Desiatové vrecúška
• Papierové alebo plastové tašky	• Alobal
• Jednorazové taniere a šálky	• Plastová fólia na oblečenie
včistené v čistiarňach

Kritérium 3

Obalové zložky a pomocné prvky začlenené do obalu sa považujú za časť tohto obalu. Pomocné prvky priamo zavesené alebo pripojené k výrobku, ktoré plnia funkciu obalu, sa považujú za obal iba vtedy, ak sú oddeliteľnou súčasťou výrobku a všetky ich časti nie sú určené na spoločné spotrebovanie a zneškodnenie.

Obaly

• Visiace štítky zavesené priamo alebo pripojené k výrobku	• Plastové obaly na papier
• Časti obalov	• Odmerky, ktoré tvoria časť uzáveru detergentov
• Kefka riasenky, ktorá tvorí časť uzáveru	• Mechanický ručný mlynček.
• Nálepky pripojené k inej obalovej položke	• Svorky zo zošívачiek.

Výkaz spotrebiteľských obalov

Výkaz podávaný za 4. štvrťrok 2016

Objednávateľ : Stredná odborná škola, príspevková organizácia
Adresa : Pod Bánošom 80, 974 11, Banská Bystrica

Obalový materiál ⁵⁾	Výroba ¹⁾ (Zabalenie)	Dovoz ¹⁾	Vývoz ¹⁾	Základ pre povinn. zhodnotenia a recyklácie ²⁾	Opakovane použitelné obaly ³⁾	Obaly naplnené nebezpečnými látkami ⁴⁾
A	(t)	(t)	(t)	(t)	(t)	(t)
B	B	C	D	E	F	G
Sklo	0	0	0	0	0	0
Plasty bez PET	0.870	0	0	0.870	0	0
PET	0	0	0	0	0	0
Papier a lepenka	0.250	0	0	0.250	0	0
VKM na báze lepenky	0	0	0	0	0	0
Kovy ocel'	0	0	0	0	0	0
Kovy hliník	0	0	0	0	0	0
Drevo	0	0	0	0	0	0
Ostatné	0	0	0	0	0	0
Spolu	1.120	0	0	1.120	0	0

1) Vráťane opakovane použiteľných obalov, ktoré sú prvý krát použité a obalov naplnených nebezpečnými látkami; okrem opakovane použitelných drevených palet, ktoré sa uvedú až keď sa stanú odpadom.

2) Stípec $E = B + C - D$

3) Uvedie sa množstvo pri prvom použití; okrem opakovane použitelných drevených palet, ktoré sa uvedú, až keď sa stanú odpadom (hmotnosť musí byť uvedená aj v stĺpci B, Výroba (Zabalenie)", resp. C, Dovoz").

4) Uvedie sa hmotnosť obalov, ktoré boli uvedené na trh (hmotnosť musí byť uvedená aj v stĺpci B, Výroba (Zabalenie)", resp. C, Dovoz" popri prípade D, Vývoz").

5) Viacvrstvé kombinované materiály (VKM) sa zaraďujú do toho obalového materiálu, ktorý prevážuje; okrem VKM na báze lepenky, ktoré sa evidujú samostatne. Ak neprevážuje žiadny obalový materiál, obal sa zaraďuje do položky Ostatné.

Výkaz skupinových a prepravných obalov

Výkaz podávaný za 4. štvrťrok 2016

Objednávateľ : Stredná odborná škola, príspevková organizácia
 Adresa : Pod Bánošom 80, 974 11, Banská Bystrica

Obalový materiál ⁵⁾	Výroba ¹⁾ (Zabalenie)	Dovoz ¹⁾	Vývoz ¹⁾	Základ pre povinn. zhodnotenia a recyklácie ²⁾	Opakovane použiteľné obaly ³⁾	Obaly naplnené nebezpečnými látkami ⁴⁾
	(t)	(t)	(t)	(t)	(t)	(t)
A	B	C	D	E	F	G
Sklo	0	0	0	0	0	0
Plasty bez PET	0.870	0	0	0.870	0	0
PET	0	0	0	0	0	0
Papier a lepenka	0.250	0	0	0.250	0	0
VKM na báze lepenky	0	0	0	0	0	0
Kovy ocel'	0	0	0	0	0	0
Kovy hliník	0	0	0	0	0	0
Drevo	0	0	0	0	0	0
Ostatné	0	0	0	0	0	0
Spolu	1.120	0	0	1.120	0	0

1) Vráťane opakovane použiteľných obalov, ktoré sú prvý krát použité a obalov naplnených nebezpečnými látkami; okrem opakovane použiteľných drevených palet, ktoré sa uvedú až keď sa stanú odpadom.

2) Súčet E = B + C - D

3) Uvedie sa množstvo pri prvom použití; okrem opakovane použiteľných drevených palet, ktoré sa uvedú, až keď sa stanú odpadom (hmotnosť musí byť uvedená aj v stĺpci B „Výroba (Zabalenie)“, resp. C „Dovoz“).

4) Uvedie sa hmotnosť obalov, ktoré boli uvedené na trh (hmotnosť musí byť uvedená aj v stĺpci B „Výroba (Zabalenie)“, resp. C „Dovoz“ popri prípade D „Vývoz“).

5) Viacvrstvové kombinované materiály (VKM) sa zaraďujú do toho obalového materiálu, ktorý prevažuje; okrem VKM na báze lepenky, ktoré sa evidujú samostatne. Ak neprevyšuje žiadny obalový materiál, obal sa zaraďuje do položky Ostatné.

Zdroj: Stredná odborná škola, Pod Bánošom 80, Banská Bystrica

Príloha 6: Predbežná kalkulácia za služby

Predbežná kalkulácia za služby

Skupinové a prepravné obaly¹

Objednávateľ¹ : Stredná odborná škola, príspevková organizácia
Adresa : Pod Bánošom 80, 974 11, Banská Bystrica

Výkaz podávaný za 4. štvrťrok 2016

Obalový materiál	Základ	Sadzba	Cena za služby	DPH	Cena za služby s DPH
	(t)	(€/t)	(€)	(€)	(€)
Sklo	0	85	0	0	0
Plasty bez PET	0.870	110	95.70	19.14	114.84
PET	0	110	0	0	0
Papier a lepenka	0.250	80	20	4	24
VKM na báze lepenky	0	100	0	0	0
Kovy ocel'	0	110	0	0	0
Kovy hliník	0	110	0	0	0
Drevo	0	10	0	0	0
Ostatné	0	0	0	0	0
Spolu	1.120	0	115.70	23.14	138.84
CENA ZA SLUŽBY			231.40	46.28	277.68

¹ dátum vytvorenia: 03.01.2017

Cena za služby s DPH
CENA ZA SLUŽBY
277.68 €

Zdroj: Stredná odborná škola, Pod Bánošom 80, Banská Bystrica